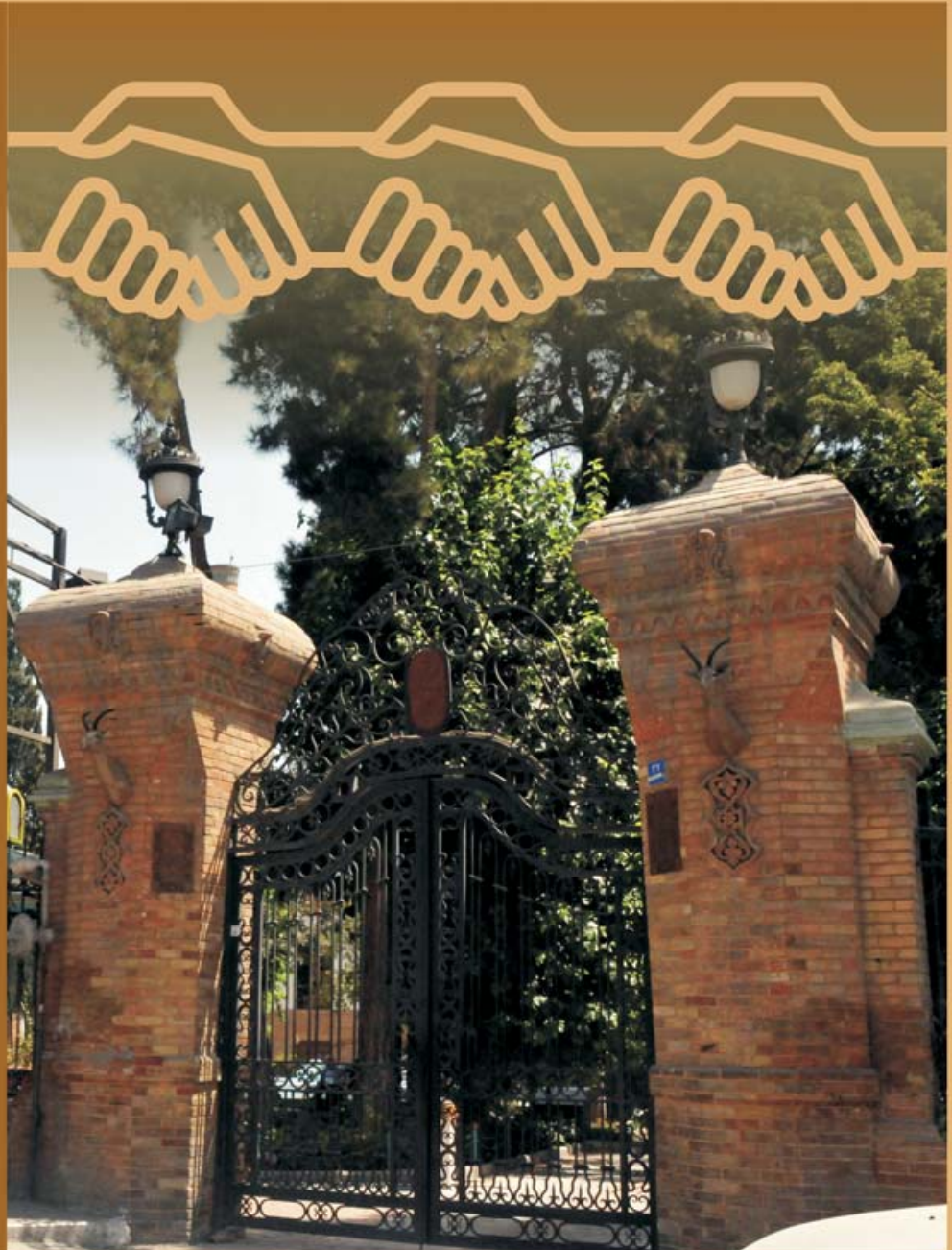

نیم‌رخ شهر

حکمروایی شهری و مشارکت محله‌ای

(محله بریانک - هفت‌چنار در تهران و سن‌بلز در پاریس)

حکمروایی شهری و مشارکت محلی

مقایسه محله بریانک - هفت‌چنار در تهران
با محله سن‌بلز در پاریس

به نام آنکه جان را فکرت آموخت
چراغ دل به نور جان برافروخت

سرشناسه	:	سعیدی شهروز، مینا؛ ۱۳۳۷ -
عنوان و نام پدیدآور	:	حکمرمایی شهری و مشارکت محلی / نویسنده: مینا سعیدی شهروز؛ به سفارش اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران
مشخصات نشر	:	تهران: تیسرا، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	:	۹۴ ص؛ مصور، جدول؛ ۲۱×۱۴/۵.
فروست	:	نگاشت شهر؛ ۳۸
فروست	:	شهروندی؛ ۱۸
شابک	:	۳۵۰۰۰ ریال؛ ۲-۴۴-۶۶۶۲-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیپا
شناسه افزوده	:	عماری، حسن، ۱۳۵۷ - ناظر علمی
موضوع	:	محلها - ایران - تهران
موضوع	:	محلها - ایران - تهران - برنامه‌ریزی
موضوع	:	محلها - ایران - تهران - مشارکت شهروندان
موضوع	:	پیشگیری از جرم در طراحی معماری
موضوع	:	مشارکت شهروندان - برنامه‌ریزی
رده‌بندی کنگره	:	۱۳۹۱ س ۷ ۸۹/هـ ۲۰۷۹/ DSR
رده‌بندی دیویی	:	۹۵۵/۱۲۲۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۰۳۴۸۸۳

حکروایی شهري و مشارکت محلی

مقایسه محله بریانک - هفت‌چنار در تهران
با محله سن‌بلز در پاریس

نیمرخ شهر - ۹

دکتر مینا سعیدی شهروز

انتشارات تيسا

معاونت امور اجتماعی و فرهنگی
اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی

حکروایی شهری و مشارکت محلی؛ مقایسه محله بریانک - هفت‌چنار در تهران با محله سن‌بلز در پاریس

مطالعات شهری؛ نیم‌رخ شماره ۹

نویسنده: دکتر مینا سعیدی شهروز

سفارش‌دهنده: اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران

ناظر علمی: دکتر حسن عماري

کارشناسان داخلی: مریم صوفی؛ فاطمه کاکویی

مدیر تولید: سید محمدرضا بهلول

چاپ اول، زمستان ۱۳۹۱

شماره نشر: ۳۴

صفحه‌آرایی: کارگاه ساغر مهر

ویراستار: زینب معصومی‌زاده

طراحی جلد: مهراڻ مستوفی

لیتوگرافی: کارآ

چاپ: دالاهو

صحافی: کیمیا

ناظر فنی چاپ: مصطفی شریفی

تعداد: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۶۲-۴۴-۲

همه حقوق چاپ و نشر این اثر محفوظ است

استفاده از مطالب با ذکر منبع بلاشکال است

انتشارات تیسّا

تهران، میدان بهارستان، خیابان ظهیرالاسلام، پلاک ۶ واحد ۳. تلفن: ۳۳۹۹۴۲۳، ۳۳۹۹۲۴۷۰

www.Teesa.ir

iTeesa@mail.com

فهرست

پیشگفتار.....	۷
مقدمه.....	۱۱
۱. معرفی دو محله.....	۱۴
محله بریانک - هفت چنار شهر تهران.....	۱۴
محله سن بلز شهر پاریس.....	۲۷
۱. بخش روستای قدیمی شارون.....	۳۲
۲. بخش نوساز طرفین خیابان سن بلز.....	۳۳
۲. هویت اجتماعی دو محله.....	۳۸
هویت اجتماعی محله بریانک.....	۳۸
هویت اجتماعی محله سن بلز.....	۴۳
۳. حاکمیت محلی و مدیریت شهری در دو محله.....	۴۶
نهادهای فعال محلی در بریانک و هفت چنار.....	۴۶
نهادهای خودجوش و فعال قومی - مردمی.....	۴۶
نهادهای دولتی محلی.....	۴۷
نهادهای فعال محلی در محله سنت بلز.....	۵۵
گروه‌های درون‌گرای قومی.....	۵۵
انجمن‌های غیردولتی.....	۵۵
نهادهای دولتی محلی در سن بلز.....	۵۸
۴. مشارکت در طرح «بهسازی و بهبود کیفیت زندگی» در دو محله.....	۶۶
طرح «بهسازی و بهبود کیفیت زندگی» در محله بریانک - هفت چنار.....	۶۷
مشخصات طرح.....	۶۹
نقش نهادهای محلی در طرح.....	۷۰

۷۷	طرح «بهبودی و بهسازی کیفیت زندگی» در محله سن یلز
۷۸	مشخصات طرح
۸۳	نقش نهادهای محله در طرح
۹۱	نتیجه گیری
۹۴	کتابنامه

پیشگفتار

شهروندان، نقش آفرینان اصلی در رهیافت توسعه پایدار شهری هستند. براساس این رهیافت، سامان‌دهی شهر و رفع معضلات شهری و محله‌های آن به مشارکت محلی متکی است؛ بنابراین لازم است سازوکار توسعه تعامل و همکاری با نهادهای فعال محلی برای اجرای طرح «توسعه اجتماعی - فرهنگی» هر محله روشن شود. به علاوه باید مشخص شود چه طرح‌هایی در محله‌ها قابلیت اجرایی بیشتری دارند.

یافته‌های مطالعاتی نشان می‌دهد چنانچه بتوان از روابط قوی و درهم‌تنیده اجتماعات محلی در حکمروایی خوب شهری و جوهره آن یعنی مشارکت محلی بهره گرفت، مدیریت شهر به گونه‌ای بسامان‌تر و مطلوب‌تر انجام می‌گیرد. در چنین اوضاعی، رضایت و اعتماد شهروندان بیشتر می‌شود و آنان انگیزه بیشتری برای مشارکت در اداره امور محلی از خود نشان خواهند داد.

کتاب حاضر که نیم‌رخ شماره ۹ از مجموعه انتشارات اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران است، نتایج بررسی مقایسه‌ای انجام‌شده از سوی گروه دیده‌بان شهری انجمن ایران‌شناسی فرانسه در ایران است که با همکاری شهرداری تهران انجام گرفته است.

■ این گروه مطالعاتی با روشی نوآورانه و با تلفیق روش‌های مشارکتی، مقایسه‌ای، چندرشته‌ای، پژوهشی و اجرایی، طرحی میدانی را به صورت پایلوت در دو محله «بریانک» و «هفت‌چنار» شهر تهران و محله «سن‌بلز» شهر پاریس به مورد اجرا گذارد تا از رهگذر یافته‌های آن، تأثیر ابعاد اجتماعی محله و توانمندی نهادهای دولتی و غیردولتی موجود در محله را در بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و پرتراکم شهری ردیابی کند.

از آنجاکه احتمال دارد تحت تأثیر تغییرات جاری در فضاهای شهری، همبستگی‌های اجتماعی و احساس تعلق محله‌ای تضعیف شود، یافته‌هایی مطالعاتی از این دست به مدیران شهری کمک می‌کند تا سازوکارهای جانشین را بشناسند و برای تقویت آنها اقدام کنند. بدین ترتیب یافته‌های این بررسی، واجد ابعادی مهم است؛ بنابراین اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران، در قالب نیمرخ حاضر، خلاصه‌ای از نتایج تحقیق را انتشار داده است.

نکته اساسی، هم‌راستابودن یافته‌های این مطالعه، با رویکرد و سیاست‌های اجتماعی و فرهنگی محله‌محور توسعه شهری شهرداری تهران در سالیان اخیر است. در واقع مجموعه اقدامات فرهنگی و اجتماعی شهرداری تهران در طول سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۱ همواره به‌منظور تقویت همبستگی اجتماعی و احساس تعلق به محله و روابط شکل‌گرفته بر پایه اعتماد و ارزش‌های اسلامی و ایرانی بوده است. در این خصوص به‌ویژه می‌توان به راه‌اندازی و فعالیت سراهای محلی اشاره کرد که از رهگذر آنها، انگیزه‌ای دوچندان برای انجام‌دادن کار گروهی در سطح محله‌ها فراهم شده است.

امید است مطالعه این نیمرخ، به‌مثابه تابش نوری باشد از زاویه‌ای

پیشگفتار ۹

مناسب بر موضوع مهم حکمرانی خوب شهری، تا در چهارچوب الگوی بومی اسلامی و ایرانی پیشرفت و عدالت، گام‌های کارگزاران، همواره بر مدار خردورزی، واقع‌بینی و بینش صحیح پایدار بماند.

دکتر علی اصغر محکی

مدیرکل مطالعات اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران

کتابنامه

- اطلس کلان‌شهر تهران، مرکز مطالعات جغرافیایی شهر تهران: مرکز پژوهش‌های علمی فرانسه.
- سعیدی، مینا، «پرسش پیش از مداخله»، فصلنامه اندیشه ایرانشهر، شماره ۹ و ۱۰، ۱۳۸۶.
- طرح تحقیقاتی اجرایی بهسازی محله بریانک، گروه شهری انجمن ایران‌شناسی فرانسه در ایران و مهندسين مشاور طرح و معماری، ۲۰۰۶.
- پارسا پزوه، سپیده، همبستگی اجتماعی و انسانی کردن فضا، مقایسه دو محله مردمی در ایران و فرانسه، پایان‌نامه دکتری دانشگاه نانتی، ۱۳۹۰.
- آرشیو شهرداری پاریس، ۱۹۷۵.
- شهرداری پاریس: طرح تجدید حیات شهری محله سن‌بلز، بولتن داخلی، ۲۰۰۸.
- ان هیدالگو، معاون شهردار پاریس، بیانیه‌ای در رابطه با تجدید حیات شهری سن‌بلز با همکاری آپور و شهرداری منطقه ۲۰، تابستان ۲۰۱۰.
- آرشیو شخصی امیلین بایی. منشور آتن، ۱۹۳۳.
- خاتم، اعظم، «چالش‌های بهسازی شهری در ایران با نگاهی به تجربه بریانک»، فصلنامه اندیشه ایرانشهر، شماره ۹ و ۱۰، ۱۳۸۶.
- بایی، امیلین، بازنده‌سازی شهری در پاریس نمونه سن‌بلز، سخنرانی بهار ۱۳۸۴ در تهران.
- سیاست شهری، دیده‌بان محله‌های پاریس، گزارش ۲۰۰۸ شهرداری پاریس.
- سیاست شهری، دیده‌بان محله‌های شهرداری پاریس، گزارش سال ۲۰۱۰.
- فقر اجتماعی و بهداشت در محله‌های آسیب‌پذیر کلان‌شهر پاریس، زیر نظر پیر

شون و ایزابل پاریزو.

گزارش کارگاه نظرنخواهی عملیات کاردور ویتروو در سن بلز، پاریس ۲۰،
تابستان ۲۰۱۱.

بودجه مشارکتی در پاریس منطقه ۲۰، شهرداری پاریس، گزارش بهار ۲۰۱۲.
طرح بهسازی محدوده بریانک - هفت چنار (مرحله اول)، مهندسین مشاور
طرح و معماری و انجمن ایران شناسی فرانسه در ایران، کارفرما:
شهرداری منطقه ۱۰، سال ۱۳۸۵-۱۳۸۴، ص ۸.
آهنگران، محمد، توصیف محله هفت چنار، نام ناظر: اداره مطالعات منطقه ۱۰،
مدیر پروژه: مؤسسه اندیشه سرای شهر، بهمن ۱۳۸۹.
سید اسماعیلی، فتح الله، توصیف محله بریانک، نام ناظر: اداره مطالعات منطقه
۱۰، مدیر پروژه: مؤسسه اندیشه سرای شهر، بهمن ۱۳۸۹.

برای تهیه این کتاب می‌توانید به نشانی زیر مراجعه فرمایید:

تهران، میدان بهارستان، خیابان ظهیرالاسلام، کوچه دیلمان، پلاک ۶، واحد ۳

انتشارات تیسسا

تلفن های تماس: ۰۲۱-۳۳۹۹۹۴۲۳ یا ۰۲۱-۳۳۹۹۹۲۴۷۰

نشانی وب سایت: <http://www.Teesa.ir>

تهیه کتاب با یکی از روش‌های زیر امکان‌پذیر است :

مراجعه به سایت انتشارات تیسّا و خرید کتاب با **۱۰ درصد تخفیف**

www.teesa.pub

مراجعه حضوری یا سفارش تلفنی :

آدرس : تهران ، دروازه شمیران ، خیابان ابن سینا ، بعد از چهارراه فخرآباد ، کوچه حاج علیرضایی
شماره ۹ ، در کوچک ، طبقه ۲ تلفن تماس : ۷۷۶۰۲۸۹۵-۷۷۶۰۲۸۹۹-۷۷۶۰۴۵۶۳-۷۷۶۰۳۷۰۳

مراجعه به مراکز پخش :

ققنوس : میدان انقلاب ، خیابان منیری جاوید ، کوچه مبین ، شماره ۴
تلفن : ۶۶۴۰۸۶۴۰-۶۶۴۶۰۰۹۹
کسترش : خیابان دماوند ، خیابان سازمان آب ، کوچه چهارم غربی ، شماره ۲۸
تلفن : ۷۷۳۵۰۵۹۸
آثار : خیابان انقلاب ، خیابان ۱۲ فروردین ، خیابان شهدای ژاندارمری
جنب اداره پست ، شماره ۹۵ تلفن : ۶۶۴۶۱۸۹۳-۶۶۹۵۲۲۹۱
فرمنگ : خیابان انقلاب ، خیابان لبافی‌نژاد ، نرسیده به تقاطع کارگر ، شماره ۲۶۶ ، واحد ۵
تلفن : ۶۶۴۸۲۱۵۰
کتاب آوران : خیابان کارگر جنوبی ، کوچه شعله ور ، شماره ۱۶ ، طبقه دوم
تلفن : ۶۶۹۱۰۸۴۴-۶۶۹۲۴۰۲۲

انتشارات تیسّا

- آدرس : تهران ، دروازه شمیران ، خیابان ابن سینا ، بعد از چهارراه فخرآباد ، کوچه حاج علیرضایی ، شماره ۹ ، در کوچک ، طبقه ۲
- تلفن تماس : ۷۷۶۰۲۸۹۵-۷۷۶۰۲۸۹۹-۷۷۶۰۴۵۶۳-۷۷۶۰۳۷۰۳
- www.teesa.pub • iteesa@mail.com

« جایگاه حکمروایی شهری و مشارکت محلی » و نقش آن در ساماندهی شهری و رفع معضلات شهری و محلات از مهم‌ترین دغدغه‌های معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران است .

در ادامه انتشار سلسله کتابهای نیم‌رخ شهر، مجموعه حاضر به بررسی زوایای اجتماعی محله و خصوصاً حاکمیت شهری و مشارکت مردمی در طرح مقایسه‌ای «بهسازی و نوسازی دو محله آسیب پذیر بریانک - هفت چنار در منطقه ۱۰ تهران و سن بلز در منطقه ۲۰ پاریس» می پردازد.

۳۵۰۰ تومان

تهران، تقاطع بزرگراه کردستان و شهید گمنام
معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران
طبقه دوم تلفن: ۸۲۱۰۶۰۰۰

